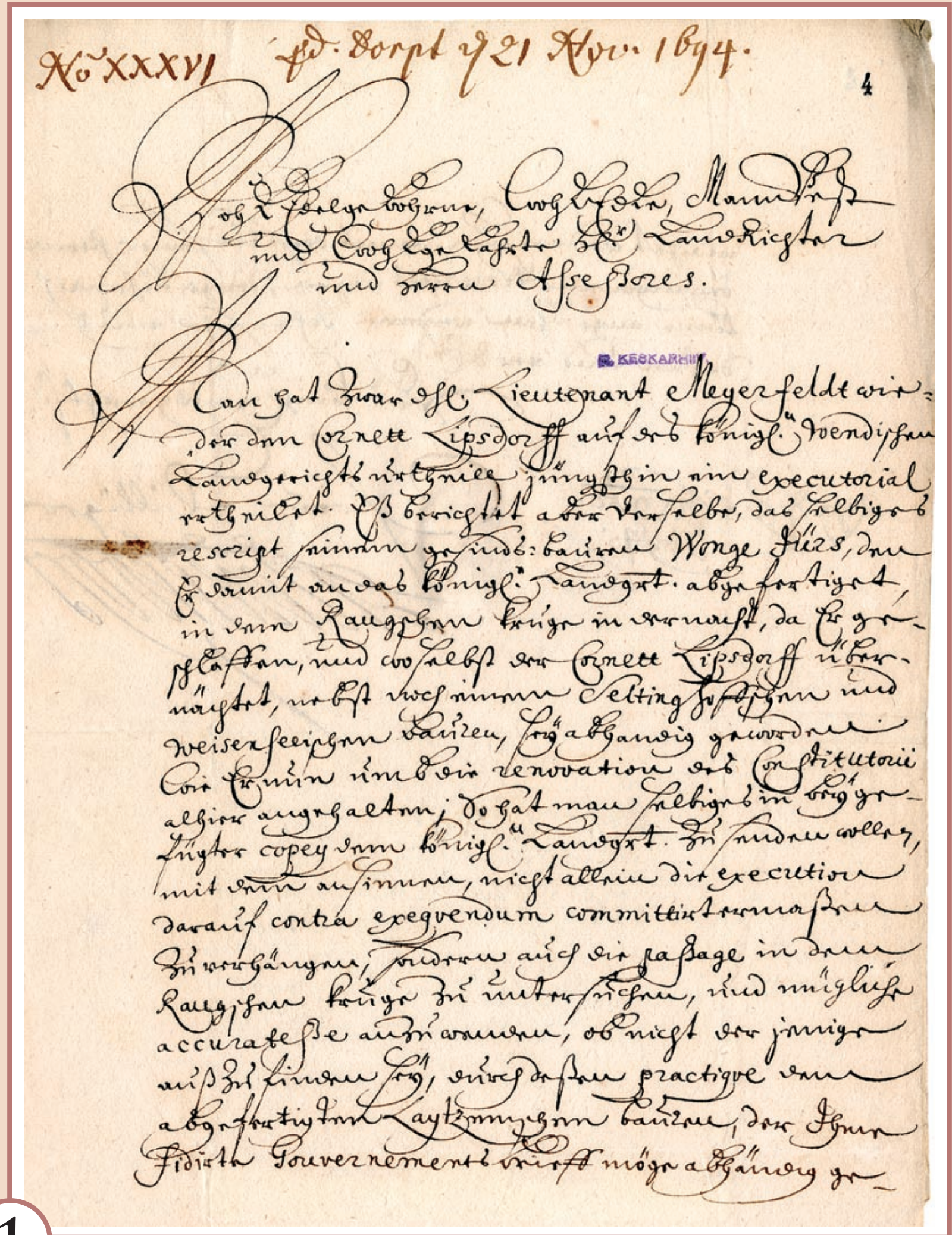

ROGOSI MÕIS KUNI 18. SAJANDI KESKPAIGANI

Esimesed kirjalikud teated Rogosi mõisa kohta pärinevad aastast 1591. Rootsi maarevisjonide andmetel kuulus Rogosi mõis **16. sajandil Wernickenide perekonnale**. Liivi sõja ajal vallutasid mõisa rootslased, kaotades selle mõni aeg hiljem Poolale vägedele. **1603. aastal** sai mõisaomanikuks **Stanislaus Rogosinsky**, kelle järgi on Rogosi ka oma nime saanud. Pärast uut Rootsi vallutust liideti Rogosi mõis Vastselliinaga, mille alla see järgnevalt lühiajaliselt kuulus.

Rootsi kuningas Gustav Adolf II läänistas **1629. aastal** Rogosi ja Pindi mõisad Berliini Gümnaasiumi rektorile magister **Clas Hermann Liebsdorffile**, kes oli 1595. aastal saanud keiser Rudolf II-lt aadlitiitli. Clas Hermannilt päris mõisad tema poeg fiskaal-komissar **Joachim von Liebsdorff**.

1683. aastal Rogosi mõis redutseeriti, 1712. aastal ennistati see aga taas Liebsdorffidele. Joachim von Liebsdorffilt läks Rogosi mõis edasi tema poja, samuti **Joachim von Liebsdorffi**, kätte, Pindi mõisa päris tema vend Hermann von Liebsdorff, kes suri aga juba 1737. aastal.

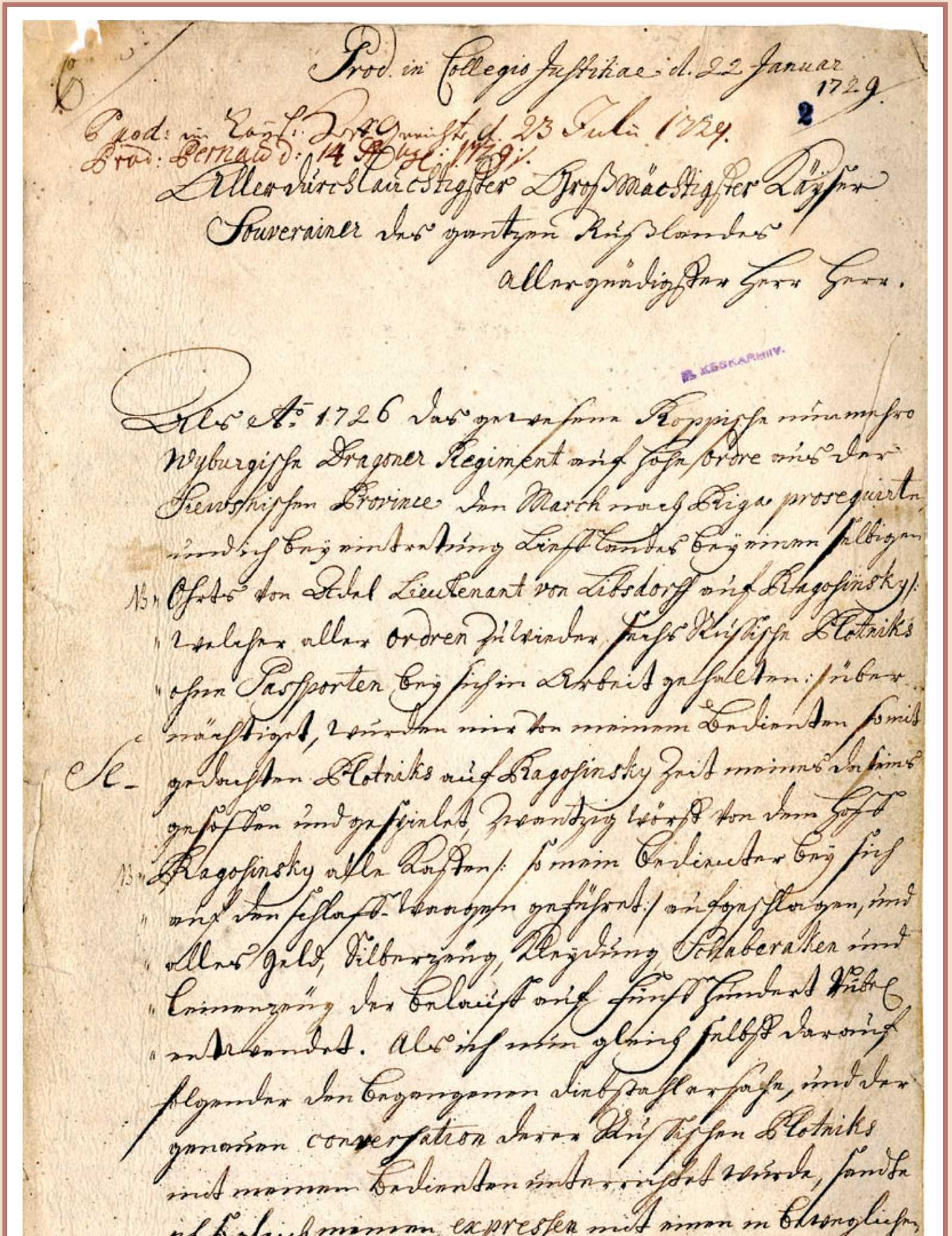

1

1 Väljavõte Hermann von Liebsdorffi kohtuasjast leitnant Meyerfeldtiga.

EAA F 914, n 1, s 616. L 4.

1694. aastast pärineb põnev Hermann von Liebsdorff ja leitnant Joachim von Meyerfeldti vaheliselt piiritlest alguse saanud kohtuasi. Nimelt oli von Liebsdorff omavoliliselt võõrandanud Laitsna mõisa omaniku Meyerfeldti talupojalt Metsupi Reinult 75 tündrit veel valmimata rukist, pidades maad enda valduseks. Kohtuametnikud käisid kohapeal asjaga tutvumas ning langetasid pärast pikki vaidlusi otsuse. Nimetatud kohtuotsus anti kaasa Meyerfeldti talupojale Wonge Jürsile, kes jäi sellega tagasiteel kuninglikust Võnnu maakohtust öömajale Rõuge kõrtsi. Samas kõrtsis ööbisid ka von Liebsdorff ning Valgjärve ja Läti alal asuva Zeltini mõisa talupojad. Järgmiseks hommikuks oli kiri kadunud. Kuna see asjaolu raskendas kohtuotsuse täidesaatmist, siis nõuti, et maakohus jätaks otsuse välja kuulutamata ning laseks ühtlasi põhjalikult uurida Rõuge kõrtsiruumes ning välja selgitada, mis asjaoludel Laitsna talupoeg tema kätte usaldatud riikliku kirja ära kaotada võis.

2

2 Kapten von Altenburgi kaebus Pärnu maakohtule.

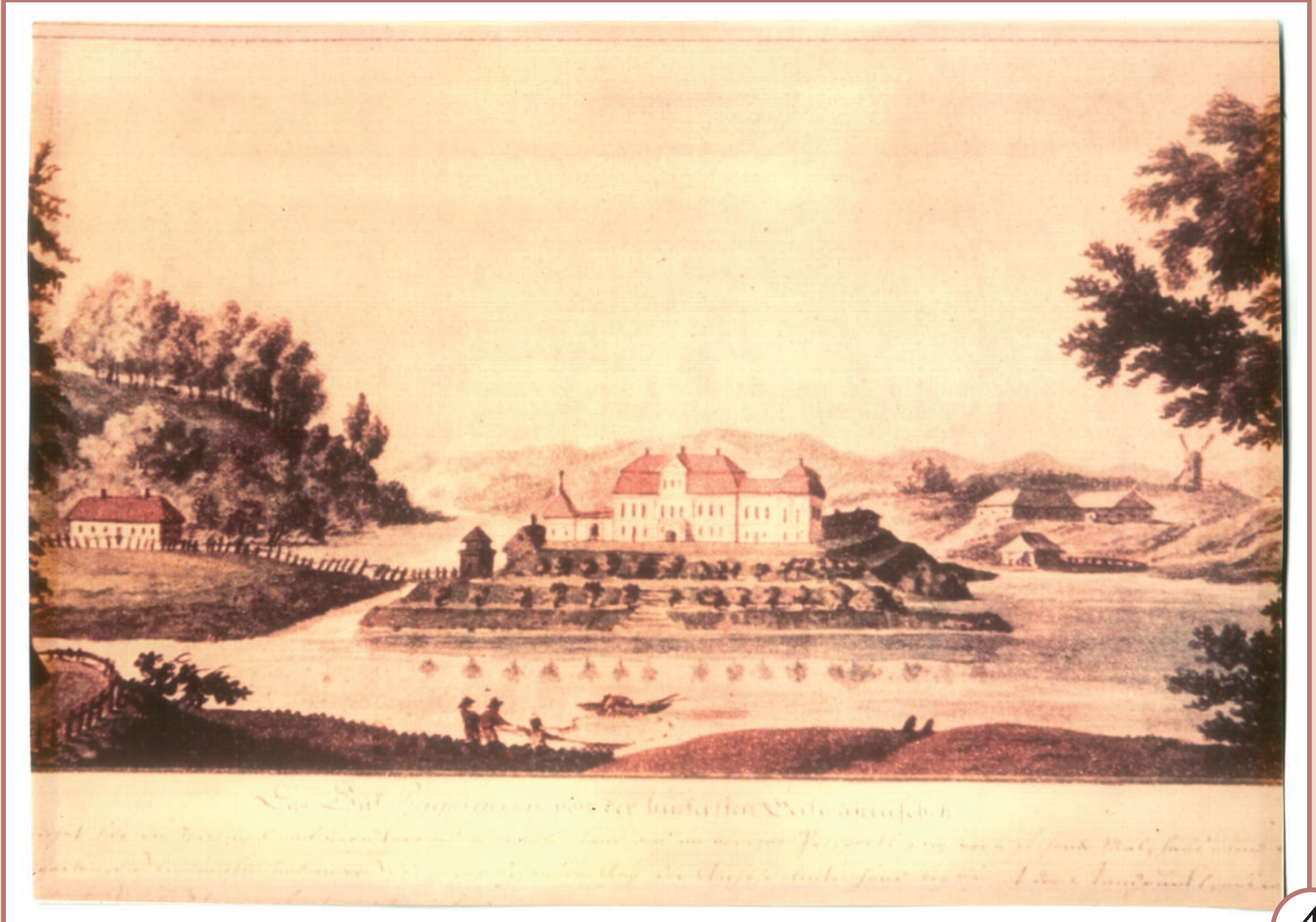
EAA F 915, n 1, s 1642. L 1.

1726. aastal mõõdus Viiburi tragunirügement teel Riiga Rogosi mõisast. Mõisa lähistel sattuti peale von Liebsdorffi teenistuses olevale kuuale vene rahvusest puusepale, kellel ei olnud ette näidata passi. Nagu kapten Altenburg märgib, olid puusepad istunud ning vaadanud ihaldavalt mõõdujate varandust. 20 versta kaugusel Rogosi mõisast raiuti kapten von Altenburgi teenija juhitud magamiskamber küljest ära ning varastati kogu laadung – raha, hõbeesemed, rõivad – koguväärtuses 500 rubla. Et kapten oli vargust pealt näinud ja puuseppadega ka vestelnud, saatis ta nüüd kiiremas korras leitnant von Liebsdorffile kirja oma kahtlustest puuseppade osas ja palus nad arreteerida lasta. Sel kirjal aga mingit tulemust ei olnud. Kui puusepad olid oma töö valmis saanud ja Rogosi mõisa tagasi pöördusid, leidsid nad eest „täies mundris“ kapten von Altenburgi teenija, mis olevat sundinud ka leitnant von Liebsdorffi juhtumit tõsiselt võtma, puuseppi arreteerima ning Tartu maakohtusse saatma. Ometi ilmneb, et von Liebsdorff ei olnud siiski täie südamega asja juures ja aitas kolmel puusepal põgeneda.

4 Rogosi mõis

Erakogu

Äkki kirjutaks siia ka midagi natuke?

4

3 Joachim von Liebsdorffi poolt saadetud ametliku kirja koopia.

EAA F 567, n 3, s 196. L 7.

Kiri puudutab Rogosi mõisa taluperesid, kes on mõisast põgenenud mitmesse Lätis asuva mõisa aladele. Kirjas seisab, et talupojad tuleb koos abikaasade, laste ja isikliku varaga tagasi Rogosisse toimetada.

4 Liebsdorffide vapp